

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Klára Hrdá

Název práce: POSTOJE K GENDEROVÝM ROLÍM V SOUVISLOSTI S RELIGIOZITOU V ČR

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Dana Hamplová

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

Cíl práce není úplně jasný, především díky konceptuální nevyjasněnosti. Na jednu stranu se deklaruje zájem o postoje ke genderovým rolím v souvislosti s religiozitou v ČR, především proto, že Římskokatolická církev zastává tradiční genderové postoje. V tomto ohledu bychom očekávali zájem o rozdíly mezi vyznávající a nevyznávající populací. Na druhou stranu se hned v úvodu uvádí, že v české – velmi sekulární – společnosti s velmi málo vlivnou církví převládají značně konzervativní genderové postoje. Není ale vůbec vysvětleno, jak může religiozita vysvětlit, proč v české – velmi sekulární společnosti – převládají konzervativní genderové postoje.

Práci se nedaří naplňovat své cíle i proto, že jen mechanismus spojení mezi religiozitou a postoji k genderovým rolím je popsán velmi povrchně. V úvodu části 3 (Genderová identita...) se uvádí, že stěžejním bodem mé práce je osvětlení toho, jak je genderová identita pojímána zejména z pohledu katolické církve, která je tradičně hodně patriarchální. Dalo by se očekávat, že bude následovat krátký rozbor postojů katolické církve k rolím mužů a žen. Místo toho následuje letmý a nesystematický přehled postojů k mužům a ženám v některých náboženských textech a proudech. Dozvíme se, že v různých denominacích se „pohled na postavení žen diametrálně liší“ (str. 17) nebo že v Bibli i Novém zákoně „v souvislosti se ženami nalézt dvě významově rozporuplné linie“. Jak z toho lze vyvodit patriarchální zaměření ŘKC?

Hlavním problémem z hlediska naplnění cílů je však nepropojenost teoretické a empirické části. Pokud má být „stěžejním bodem práce“ osvětlení toho, jak je genderová identita pojímána zejména z pohledu katolické církve, empirická část by se měla zabývat rozdíly mezi římskými katolíky a lidmi bez vyznání, případně příslušníky jiných náboženských skupin. V analýzách se však ani v jednom případě rozdíly podle vyznání neanalyzují. Místo toho se analyzují rozdíly mezi „věřícími“ a „nevěřícími“, aniž by se nějak zohledňovalo, že se pohled na postavení žen v různých denominacích diametrálně liší. Vzhledem k formulaci otázky navíc dokonce není ani patrné, že věřící nutně zahrnují jen křesťany nebo osoby vyznávající monoteistického Boha (srovnání s otázkou, která v datech ISSP předchází je patrné, že tomu tak není). Byť se v analýzách objevuje návštěvnost bohoslužeb, opět není zřejmé, k jakým církvím se lidé hlásí.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Obsahové zpracování má řadu slabin. Klíčovým konceptem textu má být gender, jeho definice je však zmatená a zcela se vytratilo základní dělení mezi pohlavím a genderem v tom smyslu, „pohlaví je

biologickou charakteristikou, kdežto gender je společenskou konstrukcí“ ... (Velký sociologický slovník). Nerozlišování mezi pohlavím a genderem pak vede k výročkám typu „biologických přístupů k genderu“, „pochybnosti o tom, že gender je zakořeněn v přírodě“ nebo tvrzení, že nejen pojem genderu, ale i pojem pohlaví se v průběhu času mění (str. 5 – co se tím myslí, přesun důrazu z přítomnosti pohlavních orgánů na chromozomální úroveň?).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Jazykový projev je dobrý, grafická úprava a způsob prezentace empirických výsledků je adekvátní. Citace a odkazy na literaturu jsou formálně správné. Části „postavení pracující ženy“ lze v tomto ohledu vytknout, že předkládá celou řadu stereotypních tvrzení bez snahy je doložit citacemi empirických prací (citací je tam velmi málo a často se jedná o poměrně staré texty). Výsledkem jsou pak některá problematická tvrzení (např. o vysoké zaměstnanosti žen – ve srovnání s kým?; ve srovnání se zeměmi OECD jsme cca na průměru, v případě matek malých dětí vysoce podprůměrní).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Kromě toho, že není dobře propojena teoretická a empirická část, považuji za základní slabinu práce práci s odbornou literaturou. Diskuze teoretických konceptů a prezentace existujících přístupů je nesystematická a často není jasně, kam text směřuje.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Lépe vysvětlit vztah mezi religiozitou a genderovými postoji. Řada religiózních proudů (především nové spirituality) má silný feministický důraz.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Dobře

Datum: 29.5.2021

Podpis:

